

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003804

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стеганцева Валерія Віталіївна

2. Valeriia V. Stiehintseva

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4957-2005

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 231

Назва наукової спеціальності: Соціальна робота

Галузь / галузі знань: соціальна робота

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Соціальна робота

Дата захисту: 25-10-2022

Спеціальність за освітою: Соціальна робота

Місце роботи здобувача: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 184

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 04.21.81

Тема дисертації:

1. Формування інформаційно-цифрової компетентності молодших школярів у процесі соціально-педагогічної комунікації
2. Formation of information-digital competence of junior schoolchildren in the process of social and pedagogical communication

Реферат:

1. Дисертація є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми формування інформаційно-цифрової компетентності молодших школярів у процесі соціально-педагогічної комунікації. У результаті аналізу науково-педагогічних джерел зазначено, що сучасна початкова школа поступово перетворюється в школу цифрову, школу, що активно впроваджує та використовує цифрове навчання та інформаційно-комунікативні технології, які дозволяють ефективно формувати та розвивати інформаційно-цифрову компетентність молодшого школяра. Формування інформаційно-цифрової компетентності учнів, про яке наголошено в «Новій українській школі», проходить найбільш якісно, якщо забезпечується системний підхід і повна інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності. Мова йде про цілісну програму поступового

освоєння різних компонентів інформаційно-цифрової компетентності у процесі засвоєння різних дисциплін навчального плану, а також під час позаурочної соціально-педагогічної діяльності. Установлено, що саме соціально-педагогічна комунікація у цьому контексті найефективніше сприяє отриманню особистісних результатів: готовності та здатності до саморозвитку, умінню співвідносити власні дії з наявними етичними принципами, умінню взаємодіяти, навичкам адекватної оцінки моральних характеристик при роботі з інформацією, зокрема у мережі інтернет. Соціально-педагогічна комунікація у шкільному інформаційному середовищі є певною пропедевтикою соціальної активності учнів у ситуаціях кіберсоціалізації. Представлено авторське бачення дефініції «інформаційно-цифрова компетентність молодшого школяра» під якою розуміється набута учнем на базовому рівні здатність до конструктивної і відповідальної соціальної взаємодії, спілкування з дорослими і однолітками, особистісного розвитку на основі отримання та актуалізації знань, умінь і навичок інформаційних і цифрових технологій, високої поведінкової мотивації і мережевої етики в умовах шкільного цифрового середовища. Визначено структуру інформаційно-цифровою компетентністю молодшого школяра, що містить такі компоненти: інформаційно-знаннявий компонент (знання, уміння та навички про джерела інформації, необхідні для орієнтації у великому обсязі інформації, способи роботи з інформацією (пошук, ознайомлення, розуміння, оцінювання, інтерпретація, перетворення, передача); знання понять, пов'язаних з інформацією, уміння застосовувати ІКТ у процесі навчальної діяльності та повсякденному житті школи), цифровий компонент (передбачає базові технічні знання та навички, необхідні для використання комп'ютера та інших цифрових пристроїв; уміння знаходити та робити судження про корисність комп'ютерної інформації, уміння зберігати інформацію з метою її повторного ефективного відтворення в подальшому; уміння використовувати комп'ютер для розробки власних інформаційних продуктів, для спілкування та обміну інформацією з однолітками), мотиваційно-етичний компонент (знання правових та етичних аспектів онлайн-спілкування, ефективно, безпечно, критичне та відповідальне їх застосування в спілкуванні за допомогою соціальних мереж, месенджерів, електронної пошти, блогів та ін.; усвідомлення можливих наслідків дій в мережі, поваги до себе та інших учасників онлайн комунікації. Ключові слова: інформаційно-цифрова компетентність, соціально-педагогічна комунікація, молодші школярі, початкова школа, Нова українська школа, педагогічна технологія.

2. The Introduction substantiates the relevance and feasibility of the chosen topic, formulates the object, subject, purpose, tasks, and research methods, reveals the scientific novelty, and practical significance of the work, and provides information about the approbation and implementation of the results obtained. As a result of the analysis of scientific and pedagogical sources, it is noted that modern primary school is increasingly becoming a digital school. A school that actively introduces and uses digital learning and information-communication technologies that allow the effective formation and development of the information-digital competence of the younger schoolchildren. The formation of information-digital competence of pupils, which is emphasized in the "New Ukrainian School", is carried out most effectively if a systematic approach and full integration of educational and extracurricular activities are ensured. It is a holistic program of step-by-step mastering of all components of information-digital competence in the process of all, without exception, subjects of the curriculum and extracurricular social and pedagogical activities. The given factors of the positive and negative impact of digitalization on the mental and psychosocial development of children make it possible to identify those features of the personality of the younger schoolchildren that need to be based on in the process of social-pedagogical communication in the information and digital environment (excessive gravity to digital technologies in childhood, systematic manifestation of "clip" consciousness, fragmentary perception of reality, the possibility of freely obtaining negative and dangerous for mental development and the formation of the child's personality information from the Internet). The author's vision of the definition of "information and digital competence of the younger schoolchildren" is presented, which means the ability acquired by the pupil at the basic level to constructive and responsible social interaction, communication with adults and peers, personal development based on the acquisition and actualization of knowledge, skills and abilities of information and digital technologies, high behavioral motivation and network ethics in the school digital environment. The structure of the information-digital competence of the junior schoolchildren is determined. The structure contains the following components:

information and knowledge component (knowledge, skills and abilities about the sources of information necessary for orientation in a large amount of information, methods of working with information (search, acquaintance, understanding, assessment, interpretation, transformation, transfer); knowledge of concepts related to information, the ability to apply ICT in the process of educational activities and daily life of the school), digital component (involves basic technical knowledge and skills necessary for the use of a computer and other digital devices; the ability to find and make judgements about the usefulness of computer information, the ability to store information in order to replicate it effectively in the future; the ability to use a computer to develop their own information products, to communicate and exchange information with peers), motivational and ethical component (knowledge of legal and ethical aspects of online communication, safe, critical and responsible use of them in communication through social networks, emails, messaging, blogs and etc.; awareness of possible consequences of online actions, respect to for yourself and other participants in online communication. Keywords: information-digital competence, social and pedagogical communication, junior schoolchildren, primary school, New Ukrainian school, pedagogical technology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Стеганцева В. В. Зміст технології формування інформаційно-цифрової компетентності молодших школярів у процесі соціально-педагогічної комунікації. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. 2021. № 2. Ч. 1. С. 27–38.
2. Стеганцева В. В. Діагностика вихідного рівня сформованості інформаційно-цифрової компетентності молодших школярів. Гуманізація навчально-виховного процесу. Збірник наукових праць. 2021. № 1 (100). С. 118–128.
3. Стеганцева В. В. Основні напрями дослідження формування інформаційно-цифрової компетентності молодших школярів. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. 2022. № 1 (349). Ч. 2. С. 75–86.
4. Стеганцева В. В. Формування інформаційно-цифрової компетентності молодшого школяра в контексті його кіберсоціалізації. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія педагогіка і психологія. 2022. № 1 (23). С. 30 – 39.
5. Стеганцева В. В. Упровадження технології формування інформаційно-цифрової компетентності молодших школярів у процесі соціально-педагогічної комунікації. SWorldJournal. 2021. № 9. Ч. 2. С. 60–66.
6. Стеганцева В. В. Концепція формування цифрової компетентності учнів початкової школи. Інформаційні технології – 2020: зб. тез VII Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців, 21 трав. 2020 р., м. Київ. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. С. 192–194.
7. Стеганцева В. В. Основні наукові підходи до розроблення педагогічної технології формування цифрової компетентності молодших школярів у процесі соціально-педагогічної комунікації. Наукова дискусія: питання педагогіки та психології: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 4 – 5 грудня 2020 року). Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2020. Ч. 2. С. 61–65.

- 8. Стеганцева В. В. Взаємодія школи з батьками як запорука формування інформаційно-цифрової компетентності учнів. Людина та соціум: сучасні проблеми взаємодії (психологічні та педагогічні аспекти): Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 24 – 25 вересня 2021 року). Львів : ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2021. С. 69–73.
- 9. Стеганцева В. В. Методи формування інформаційно-цифрової компетентності учнів. Сучасна наука та освіта: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Старобільськ, 14 – 15 квітня 2021 року). Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. С. 47–49.
- 10. Стеганцева В. В. Інформаційно-цифрова компетентність молодших школярів як сучасна педагогічна проблема. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 березня – 2 квітня 2021 р.). У 2 томах. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : «Стиль-Издат», 2021. Т.2. С. 190–194.
- 11. Стеганцева В. В. Інформаційно-цифрова компетентність молодших школярів як фактор їх кіберсоціалізації. Актуальні проблеми педагогічної науки: новації, досвід і перспективи : матеріали II Всеукраїнської наук.-практич. конф. з міжнарод. участю (Запоріжжя, 20.04.2021 р.). 2021. С. 40–42.
- 12. Стеганцева В. В. Основні компоненти структури інформаційно-цифрової компетентності молодшого школяра. Інформаційні технології – 2022: зб. тез IX Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих науковців, 19 трав. 2022 р., м. Київ / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. С. 72–74.
- 13. Стеганцева В. В. Особливості інформаційно-цифрової компетентності молодших школярів. Педагогіка сучасності: виклики і перспективи цифрової доби: зб. наук. праць молодих учених та здобувачів. Переяслав : Домбровська Я.М., 2022. Вип. 1. С. 106–108.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: формування інформаційно-цифрової компетентності молодших школярів у процесі соціально-педагогічної комунікації

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0110U000752

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юрків Ярослава Ігорівна

2. Yaroslava I. Yurkiv

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9890-7855

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курінна Світлана Миколаївна

2. Svitlana M. Kurinna

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5194-0797

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Донбаський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177113

Місцезнаходження: Вул. Генерала Батюка, Слов'янськ, Краматорський р-н., 84116, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прошкін Володимир Вадимович

2. Volodymyr V. Proshkin

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9785-0612

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Код за ЄДРПОУ: 45307965

Місцезнаходження: вул. Бульварно-Кудрявська, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Курило Віталій Семенович

2. Vitalii S. Kurylo

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2471-3358

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Товстуха Олеся Миколаївна

2. Olesia M. Tovstukha

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7998-1208

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка"

Код за ЄДРПОУ: 02125131

Місцезнаходження: вул. Генерала Ляскіна, Лубни, Лубенський р-н., 37500, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Степаненко Вікторія Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Степаненко Вікторія Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Мордовцева Наталія Валеріївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна